

Nou, dan ga ik dan met m'n collectebus en m'n identiteitsbewijs. Met het voornemen om naar Bergen op Zoom te gaan en daar de Brabantse Wal te verkennen en geld op te halen.

Ik voel me een beetje als Francis Alÿs, de kunstenaar die als motto had 'spreading doubt'. Hij ging ook rondrijden met zo'n auto en een megafoon op het dak, en twijfelde ineens heel erg aan hoe hij het zou doen. Uiteindelijk reed hij rondjes, geloof ik.

Ik zit op de fiets met een mengeling van "het is eng" en een blij soort nieuwsgierigheid.

Moest even een manier vinden om de collectebus aan mijn rugzak te bevestigen. Die zit nu achterop, even kijken of dat bevalt.

Hé, mijn rugzak heet The North Face en ik werk aan de Noordzeedijk, grappig toeval.

Ik heb alvast een paar muntjes in de bus gedaan, dan kan ik er dadelijk lekker mee rammelen. Het rammelende geluid - merk ik in de trein - trekt wel de aandacht.

Nou, de kop is eraf. Ik zat op een bankje op het perron in Den Bosch, naast een jongeman, verzamelde al mijn moed en zei: "Heb je wat over voor de stichting Noordzeedijk?" Zijn eerste reactie: "Ik heb geen muntgeld." Toen ging hij vragen wat die Noordzeedijk was. Toen ik zei "opvolger van de Afsluitdijk", zei hij: "Geen interesse."

Eigenlijk moet ik alleen maar mensen vragen die op of bij de nul NAP-lijn wonen, dan kan ik ze vertellen dat ze eigenlijk aan het strand zitten.

Net sprak ik - weer op een bankje op een ander perron - een schoonmaker. Hij vroeg waarvoor ik aan het collecteren was, dus die bus werkt. Hij maakt zich wel zorgen over het klimaat, maar weet eigenlijk niet of we er iets aan kunnen doen. Hij noemde de enorme regenbuien waar hij in Bergen op Zoom, waar hij woont, veel last van heeft als voorbeeld van wat hij zelf merkt van die klimaatverandering. Hij had me graag een muntje gegeven, maar had geen cash op zak. Hij beloofde dat als hij me volgende week weer tegenkomt (want dan kom ik terug), dat hij dan een muntje in z'n zak zou hebben voor me.

Ik heb ondertussen besloten dat ik met een kerktorenbeklimming begin, dan kan ik mooi wat overzicht krijgen over de omgeving.

Ik loop vanaf het station naar de mooie toren van Bergen op Zoom. En ik heb al vier keer beet - maar minstens hetzelfde aantal mensen die nee zeggen of gewoon doorlopen.

Als ik een QR-code had gehad, had ik het aantal donaties kunnen verdubbelen. Daar moet aan worden gewerkt.

Ik sta nu op de toren en ik kijk uit naar waar de Brabantse Wal zou moeten zijn. Ik vermoed

dat ik wel wat zie richting het water, maar het valt niet echt heel erg op. Een van de grote gebouwen draagt de tekst "De Maagd." Ik had net gelezen dat ze Bergen op Zoom de Maagd noemen omdat ze nooit veroverd is geweest. Daar zou die Brabantse Wal dan natuurlijk wel weer mee te maken kunnen hebben gehad.

Ik zie ook het paleis van de Markiezen; die wijk is erg compact, schijnt ook beïnvloed te zijn door die Brabantse Wal. Ik denk dat ik daar naartoe ga wandelen en ondertussen collecteren.

Ik loop vanaf het Stadsplein daadwerkelijk een stuk naar beneden en dat moet dan de wal zijn. Ze hebben in de Markiezenhof een expo die heet Awareness, a matter of time, dus daar ga ik maar eens binnenkijken.

Oh, zo mooi! Het is een stadspaleis en ze noemen het 'oudste stadspaleis van Nederland'. Ze hebben een tentoonstelling over de relatie tussen mensen en natuur. Ik ga eens even kijken of die open is.

Die is open en ik loop zo door. Ik zie veel wat ik herken en een paar nieuwe dingen. En oh ja, er was ook een kunstwerkje van de Brabantse Wal. Toeval bestaat niet.

Tot mijn verrassing krijg ik nu echt signalen van mijn lijf: je moest maar eens doorgaan lopen, dus dat gaan we doen.

En Bergen op Zoom is weer zo'n supermooi goed geconserveerd stadje. Ik durf niet eens stadje te zeggen eigenlijk; Zaltbommel is vele maten kleiner. En het zit allemaal verrekke goed in de verf. Ik kom dus ook buitenproportioneel veel huisschilders tegen.

Ja, nu loop ik duidelijk wel trapjes af naar beneden, weggetjes die naar beneden lopen. Het hoogteverschil wordt merkbaar.

Ik spreek een bewoner die op een hooggelegen gebied halverwege de Brabantse Wal net uit zijn voordeur komt. Hij heeft erover nagedacht, dat water, en hij zegt: "Wij lopen niet onder, we zitten op 5 meter boven NAP." Maar dan zegt hij ook: "Dan heb ik er niks aan, want alle infrastructuur gaat naar de verdommenis." En hij geeft met gulle hand.

Ik begin er een beetje lol in te krijgen, dat collecteren.

Met die hoogteverschillen zie je het pas als je het doorhebt. Maar ik zie het nu wel, in het grote park waar ik nu ben. Hier staat circus Rens, compleet met kamelen op het gras. Even de kamelen gedag zeggen.

Van de man die ik tegenkom vlakbij de kamelen krijg ik geen muntje, want hij heeft geen contant geld, maar wel een hele ziektegeschiedenis, wat ook echt interessant is. Drie tieners

zouden zeker gegeven hebben als ze maar muntjes bij zich hadden gehad.

Ik besluit met uitzicht op de kamelen een zee-meditatie te doen. Waar kan je nou mediteren met uitzicht op kamelen? Kamelen zijn trouwens heel goed aangepast aan droogte, en dragen hun eigen water, dus het is niet helemaal zo dat er geen verbinding is met mijn onderwerp.

Het grappige is dat op een van de reizende wagens van het circus een groot Delft-Blauw tafereel staat afgebeeld van een schip, een ouderwetse schuit op zee. Even kijken of ik daar een foto van kan maken. Dat lukt! Het schip van de woestijn en het schip op zee

Ik spiek even op de kaart en dan zie ik dat we hier bij het verdronken land van Saeftinghe zijn. Daar word ik natuurlijk wel erg nieuwsgierig naar, maar het is nog 17 kilometer. Dus die bewaar ik even voor een volgende keer. Ik wilde eigenlijk naar het noord-oosten. Maar als ik vanavond thuis ben en het verdronken land blijft naar me roepen, dan ga ik de volgende keer daarheen.

Het is zo lekker dat ik van dat idee van NulNAP pad af ben gestapt en mijn eigen neus achterna ga nu. Met hetzelfde thema natuurlijk, maar ik hoef niet meer te zoeken naar die stomme bordjes. Als ik ergens nieuwsgierig naar ben, dan ga ik dat gewoon doen. Briljant. *En het gaat minder over de kilometers en meer over de ontmoetingen.*

Ik merk dat ik daar meer voor opensta. Ook gewoon zonder watervragen te stellen, roep ik makkelijker iets tegen iemand, zoals: "Lekker weer vandaag, hè?" of "God, grappig die kameel," of "Vind je kleindochter die babykameel zeker wel heel leuk?" *Ik word gewoon pratzamer.*

Ik vind een bijzonder handige app, waar je kunt aangeven op welke plek je bent en die je dan meteen je hoogte geeft. Het verschil tussen de plek van de kerktoren midden in de stad en waar ik nu ben is bijna 10 meter. *Dat hoogteverschil is dus aanzienlijk meer dan mijn voeten hadden gemerkt.*

Ik zit hier weer een zee-meditatie te doen en ik kan je zeggen dat het een stuk makkelijker is om over de zee te mediteren als je aan een klein strandje zit met uitzicht op een meer dan wanneer je uitzicht hebt op kamelen.

Ik loop nu op een fietspad dat de Waterschans heet. Links is inderdaad water en rechts gaat alles wel een beetje omhoog. Het is hier eenzaam. Nooit aan gedacht dat je met een collectebus misschien ook wel een doelwit bent om beroofd te worden. *Ik denk dat mijn bus maar even in de tas gaat, hier is toch bijna niemand om bij te bedelen.*

En er is hier een fort, nog op aanraden van Willem van Oranje aangelegd, zegt het bordje. Ik maak een kleine omweg om even op het fort rond te lopen. Overal tekenen van de komende

herfst. Ik zie de Gelderse roos al met bessen. Heel veel vlinders op het fort. Ik zie bloeiend jacobskruiskruid met vier verschillende soorten vlinders. Heel mooi. Met vlinders kom ik niet verder dan blauw, geel, wit en koninginnenpage. Maar het is wel heel lekker en leuk dat ze allemaal zo om je heen vliegen.

Met vogels kom ik ook niet ver, maar ik denk dat ik een geelgors zag. Maar dat is niet waar, overigens. Ik wilde gewoon kunnen zeggen: “*ik denk dat ik een geelgors zag*” – dat klinkt toch prachtig.

En zo lekker, heerlijke bramen, verstopt in het gras. Platte braamstruiken zijn ook iets nieuws.

Er is hier een filmploeg met allemaal jonge mensen. Ik maak even een praatje met ze. Ze doen een studieproject voor een filmopleiding en ze zijn zo inspannend bezig dat ik niet over klimaatverandering ben begonnen, maar het was wel een gezellig kletspraatje.

Oei, nu moet ik een steil talud af. Ik ga zo meteen inspreken als het gelukt is.

Het zag er vast komisch uit, maar gehobbeld en al ben ik heel beneden gekomen. Het is wel ironisch: wil je een nul-NAP-pad lopen, moet je ineens heel steil naar beneden.

Ik vind hier op de overgang van het fort naar zijn water naar de wereld een fantastisch meditatiepunt. Waar het helemaal stil is en zelfs de wind niet fluistert door het riet.

Het pad van het fort naar de buitenwereld is ook een waterkering. Dus aan mijn linkerhand is een waterbarrière en links is het water veel hoger dan rechts. Dus ik loop eigenlijk onder het water nu, zeg maar, of eigenlijk in het water tot aan mijn middel. Dat is best wel een bijzondere ervaring als je over zeespiegelstijging aan het mediteren bent.

Aan de buitenkant van het fort, tegen de dijk aan, kom ik langs de liefste symfonie van golfgeluiden die ik ooit heb gehoord. Lieve kleine zachte kabbeltjes, alsof het water met zichzelf praat. Het moeten de betonnen elementen langs de dijk zijn die het water zo vangen dat die kleine golfjes net een leuk liedje maken. In elk geval neem ik het op. Het is wel raar om te bedenken dat deze lieve kabbelende vrienden meteen ook de vijand zijn waar ik over aan het nadenken ben. Vandaag zijn ze het niet.

Die kabbelende golfjes, dat is ook een manier waarop het landschap met je praat. En dat riet, dat niet ruist, ja, dan is het landschap even zijn mond aan het houden.

Nu loop ik langs een pad over een dijk die eigendom is van het waterschap Hollandse Delta en word – via een bordje – streng toegesproken over hoe ik me als een goede gast kan

gedragen. Ik zie net op de hoogtemeter dat ik mijn ideale plek bereikt heb. Ik loop nu op +0 NAP.

Oeps, de weg terug naar Bergen op Zoom is afgesneden door 'verboden toegang' en grote hekken. En ik ga toch echt niet de hele weg terug lopen. Maar gelukkig kan ik krabbend en kruipend dwars over de dijk, daar blijkt ook een pad te zijn. Ik loop nu tussen de dijk en het industrieterrein, door het hoge gras. Ik ben niet de eerste die hier loopt; er is een olifantenpaadje. Hier is duidelijk een 'line made by walking' te zien in het gras. Ik ontdek dat het twee lijnen zijn. Waarschijnlijk 'not made by walking' maar met voertuig.

Ik stop m'n broek in m'n sokken, want ik wil geen teken.

Nu ben ik op -0 meter volgens mijn app. Het zal anders zijn dan +0, misschien is het gewoon de andere kant van de dijk.

Hier is het kruiskruid uitgebloeid en geen vlinders, maar wel veel jeukbeestjes.

Ik vind onderweg een rechthoekig wit bord met een zwarte cirkel. Ik pak het op, maar dan zie ik gelukkig dat er staat 'don't move'. Niet verplaatsen, dus weer teruggelegd. Een landmeter komt een landmeetkundepunt tegen.

Daar huft een haasje tegen de helling van de dijk op. Wat doet hij dat veel eleganter dan ik.

Hier is de weg verdorie alweer afgesloten. Wat is het met dat waterschap. Ik volg de voertuigsporen dan kom ik altijd ergens.

Nu ben ik op een groot terrein van iets bouw-makerig verdwaald geraakt. Ik zie werkcontainers, keten en vrachtwagens. Allemaal harde oppervlakken en materialen.

Maar ik denk dat ik aan het eind van deze weg - het wordt steeds meer een weg in plaats van een bouwplaats - dat ik daar een hek zie dat openstaat. Dus ik ga ontsnappen uit deze narigheid en dan wordt het tijd om eens een bushalte te gaan zoeken.

Grappig, ik moet naar een bushalte die Bergen op Zoom Boerenverdriet heet. Hoezo?

Oh, en ik zie nu ineens een stukje industrieel landschap dat erg lijkt op Rotterdam. Allemaal, hoe noem je dat, krakers? Metalen verticale vaten met een heel woud aan leidingen die ze verbinden. En ik zie grote schepen, dus hier is een haven.

Deze weg is eindeloos recht en bezaaid met rechte gebouwen en containers. Hoe zou ik hier over 'zee' moeten mediteren. Die containers komen van overzee, denk ik. In elk geval, hier heb ik niet zo de neiging.

Tussen de geluiden van af- en aanrijdende vrachtwagens door komen de ganzen over en hoor ik de meeuwen. De duiven hebben zich op de containers gevestigd. Maar nergens een plekje dat tegen mij zegt: ga hier eens even zitten. En mijn benen worden best moe. Ik ga toch maar even zitten en zeemediteren.

Weer op de been. De lange rechte weg bijna bedwongen. Ik loop nu recht af op de toren van Bergen op Zoom. Die heeft een hele andere esthetiek dan al dit industriële om me heen. Ik sla de hoek om van de lange rechte weg en wat zie ik? Een gloednieuwe wijk van Bergen op Zoom. De woondroom, zo anders dan containers.

Oh, ik zie de bushalte. Wat heerlijk, nog maar drie minuutjes lopen. Zitten is ook een werkwoord